

LUKAS

1:1-25

Lukas' betrouwbaarheid en de aankondiging
van Johannes de Doper

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/lukas/1-1-25

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Opzet voor de behandeling van Lukas	2 min	4
2	De proloog en Lukas' betrouwbare verslag	2 min	5
3	Ooggetuigen en dienaren van het Woord	4 min	6
4	Inspiratie en historische betrouwbaarheid	3 min	8
5	Lukas als nauwkeurig geschiedschrijver	3 min	9
6	Buitenbijbelse opvattingen over inspiratie	4 min	11
7	Zacharias, Elizabet en het priesterschap	3 min	12
8	Priesterafdelingen en het reukoffer	3 min	14
9	Een bijzondere priesterlijke familie	3 min	15
10	Rechtvaardig leven vóór de wedergeboorte	4 min	16
11	Reukwerk als beeld van het gebed	2 min	18
12	Gabriël kondigt Johannes' geboorte aan	2 min	20
13	De engelverschijning en Zacharias' vrees	3 min	21
14	Een langverwacht gebed wordt verhoord	4 min	24

15	Gebed om een zoon of om verlossing	2 min	26
16	Johannes is groot in Gods ogen	3 min	27
17	Johannes als nazireeër	3 min	29
18	Nazireeërs en afzondering voor God	2 min	30
19	Vervuld met de Heilige Geest	3 min	31
20	Johannes onder het oude verbond	3 min	33
21	Johannes bereidt een volk voor	2 min	35
22	Elia, de Messias en Israëls oordeel	2 min	36
23	Johannes vervult de profetie over Elia	3 min	37
24	De harten van Israël veranderen	2 min	40
25	De twijfel van Zacharias en Maria	3 min	40
26	Zacharias' stilte als profetisch teken	4 min	42
	Om verder te lezen		44

1

Opzet voor de behandeling van Lukas

We gaan nu naar Lukas hoofdstuk 1 en beginnen met onze behandeling van het boek, vers voor vers. We hebben maar een beperkt aantal lezingen om een lang boek te behandelen. Het boek telt 24 hoofdstukken, en we hebben maar een paar lezingen meer dan dat aantal. Zoals je al kunt zien door alleen maar naar hoofdstuk 1 te kijken, zijn sommige van deze hoofdstukken lang. Hoofdstuk 1 telt 80 verzen. Dat is ongeveer evenveel als twee hoofdstukken in gewone boeken. Het is dus een echte uitdaging om Lukas door te nemen binnen het aantal lezingen dat beschikbaar is.

Daarom zal ik vooraf zeggen wat ik van plan ben te doen. Ik wil het grootste deel van mijn commentaar richten op de gedeelten van Lukas die niet in de andere evangeliën voorkomen, en dat is een aanzienlijke hoeveelheid. De gedeelten van Lukas die parallel lopen aan andere evangeliën zal ik niet weglaten of over het hoofd zien, maar ik zal er niet uitvoerig op ingaan, omdat ik dat bij Mattheüs en Markus al heb gedaan. Die lezingen zijn beschikbaar, dus ik zal ervan uitgaan dat we enige tijd hebben besteed aan de behandeling van alles wat in de andere evangeliën te vinden is. Zelfs wanneer ik de andere evangeliën behandel en er parallellen in Lukas zijn, haal ik altijd naar voren wat Lukas heeft gezegd dat misschien niet in Markus of Mattheüs staat. Zo geef ik altijd les. Dus aan materiaal dat alle drie de synoptische evangeliën gemeen hebben, of misschien zelfs maar twee ervan, zal ik minder tijd besteden dan aan de dingen die uniek zijn voor Lukas.

De eerste twee hoofdstukken van Lukas zijn uniek voor Lukas, dus daarop kunnen we nauwelijks bekibbelen. Maar ik moet mijn tijd wel afmeten. Ik moet al het materiaal doornemen, en dat wordt mijn uitdaging.

2

De proloog en Lukas' betrouwbare verslag

Laten we naar Lukas hoofdstuk 1 kijken. Om te beginnen lezen we de verzen 1 tot en met 4. Lukas zegt:

Aangezien velen ter hand genomen hebben een verslag op te stellen van de dingen die onder ons volkomen zekerheid hebben, zoals zij die van het begin af ooggetuigen en dienaren van het Woord zijn geweest, aan ons overgeleverd hebben, heeft het ook mij goedgegund, na alles van voren af aan nauwkeurig onderzocht te hebben, het geordend voor u te beschrijven, hooggeachte Theofilus, opdat u de zekerheid kent van de dingen waarin u onderwezen bent.

LUKAS 1:1-4

Deze vier verzen worden gewoonlijk de proloog van Lukas genoemd. Het verhaal wordt hier duidelijk nog niet verteld. Het verhaal begint in vers 5. Deze verzen bereiden ons erop voor te begrijpen waarom we aandacht zouden moeten schenken aan wat volgt. Waarom zouden we lezen wat Lukas over dit onderwerp te zeggen heeft? Zoals hij zelf toegeeft, hebben vele anderen al een deel van dit materiaal opgeschreven. Velen hebben ter hand genomen om een ordelijk verslag van deze dingen op te stellen. Als dat zo is, waarom zouden we dan de moeite nemen om juist dit verslag te lezen?

Hij levert niet echt specifieke kritiek op de eerdere verslagen, maar blijkbaar vindt hij dat ze niet toereikend waren. Hij zegt niet dat ze niet toereikend waren, maar hij erkent duidelijk dat er al vele vóór hem zijn geweest, en toch gaat hij nog een verslag schrijven. Wat hem daarvoor geschikt maakt, zegt hij, is dat hij vanaf het allereerste begin een volkomen kennis van alle dingen heeft gehad.

Die uitdrukking, ‘een volkomen begrip hebben van’, is in de New King James vrij lang, maar betekent letterlijk ‘nauwkeurig gevolgd hebben’. Twee woorden volstaan. Hij zegt dus dat het ook hem goed leek, nadat hij alle dingen vanaf het allereerste begin nauwkeurig had gevolgd. Dit betekent niet dat Lukas aanwezig was in de begintijd waarover hij schrijft, maar dat hij nauwkeurig te weten is gekomen welke gebeurtenissen zich vanaf het allereerste begin hebben voorgedaan.

3

Ooggetuigen en dienaren van het Woord

De informatie die hij bijvoorbeeld heeft over de verschijning van de engel aan Zacharias, de geboorte van Johannes en van Jezus, enzovoort, heeft hij uit betrouwbare bronnen verkregen. In vers 2 noemt hij mensen die ooggetuigen en dienaren van het Woord waren. De uitdrukking ‘dienaren van het Woord’ komt nergens anders in de Schrift voor. Het woord ‘dienaren’ betekent knechten, dus worden ze knechten van het Woord genoemd.

Ik geloof dat de Plymouth Brethren de mensen die hun gemeente toespreken dienaren van het Woord noemen, omdat ze binnen die beweging geen geestelijkheid hebben. Volgens mij noemen ze degene die in de gemeente spreekt de dienaar van het Woord. Deze uitdrukking is hieraan ontleend, en dit is de enige plaats in de Bijbel waar zij voorkomt.

Maar wat de uitdrukking werkelijk betekent, staat niet voor honderd procent vast. Hij zou namelijk onderscheid kunnen maken tussen enerzijds ooggetuigen en anderzijds dienaren van het Woord. Of hij zou kunnen zeggen dat dezelfde mensen zowel ooggetuigen als dienaren van het Woord zijn. Het is duidelijk dat de informatie die hij heeft van ooggetuigen afkomstig is. Er zijn ook mensen die dienaren van het Woord worden genoemd. Dat kunnen dezelfde mensen zijn, de ooggetuigen, of het kan een andere groep zijn die geen ooggetuigen was, maar aan wie de ooggetuigen de taak hadden toevertrouwd om het Woord door te geven.

Niet iedereen kon erbij zijn om te horen en te zien wat er gebeurde, maar degenen die er wel bij waren, vonden trouwe mannen die het konden doorgeven. Zoals Paulus tegen Timotheüs zei in 2 Timotheüs 2:

En wat u van mij gehoord hebt onder vele getuigen, vertrouw dat toe aan trouwe mensen die bekwaam zijn om ook anderen te onderwijzen.

2 TIMOTHEÛS 2:2

Het idee is dat degenen die het uit de eerste hand wisten, bepaalde personen zouden uitkiezen, hen zouden opleiden en hun de overdracht van de informatie aan de volgende generatie zouden toevertrouwen. Het is dus mogelijk dat de ooggetuigen de ene groep vormen en de dienaren van het Woord behoren tot de volgende generatie die erover spreekt, en dat we informatie uit beide bronnen hebben.

De andere mogelijkheid — en de keuze tussen deze twee is niet buitengewoon belangrijk — is dat hij zou kunnen zeggen dat er mensen zijn van wie ik deze informatie heb gekregen, die zelf ooggetuigen en dienaren van het Woord zijn. Dat wil zeggen: niet iedereen die zag en hoorde wat Jezus deed, werd uiteindelijk beroepsprediker. Duizenden mensen hoorden Jezus spreken. Wat Jezus deed, deed Hij niet in een uithoek. Hij deed het allemaal in het openbaar. Er waren veel ooggetuigen die niet zelf dienaren van het Woord waren. Maar Jezus koos enkele van Zijn ooggetuigen uit om dienaren van het Woord te zijn, in het bijzonder Zijn apostelen.

Lukas was niet een van hen, maar sommige van zijn vrienden wel. Paulus was dat zeker, maar Paulus had waarschijnlijk het grootste deel van zijn informatie over de historische gegevens van het leven van Christus uit tweede hand. Paulus betoogt in zijn brieven dat hij zijn kennis van het Evangelie uit de eerste hand had, door openbaring van Christus. Maar dat betekent niet dat de evangelierverslagen die we hier lezen — informatie over wat Jezus op verschillende dagen van Zijn leven zei en deed — specifiek aan Paulus waren geopenbaard. Paulus heeft die waarschijnlijk ontvangen door zijn contacten met anderen die ooggetuigen waren.

Omdat Lukas bij Paulus was, zal hij deze dingen gehoord hebben. Lukas reisde met Paulus mee en bracht veel tijd door in het gezelschap van de andere apostelen. Hij beschikte ook over de schriftelijke verslagen waarop hij hier zinspeelt. Velen denken dat Markus en Mattheüs mogelijk behoorden tot die vele schriftelijke verslagen waarop Lukas zinspeelt. Hij kan dus toegang hebben gehad tot Markus en Mattheüs. We weten niet of dat zo was, want hij zou kunnen doelen op schriftelijke verslagen die niet bewaard zijn gebleven, en we hebben geen idee wie ze geschreven hebben of wat ze waren.

4

Inspiratie en historische betrouwbaarheid

Hoe dan ook, Lukas geeft wel te kennen dat zijn kennis van het onderwerp veelomvattend is en dat hij beslist over betrouwbare getuigen beschikt. Deze proloog van Lukas zou ons ertoe moeten brengen nog eens na te denken over wat we bedoelen wanneer we spreken over de inspiratie van de Schrift. Niet dat we eraan zouden moeten twijfelen dat de Schriften geïnspireerd zijn, maar we hebben tenslotte onze eigen evangelische tradities. Soms denken we dat de manier waarop behoudende christenen in onze tijd, in ons deel van de wereld, denken, dezelfde manier is waarop behoudende christenen altijd hebben gedacht.

Ik ben opgevoed in een Amerikaanse evangelische traditie die iets onderwees wat de volledige inspiratie van de Schrift en de foutloosheid van de Schrift wordt genoemd. Deze woorden staan niet in de Schrift zelf. Met andere woorden, veel mensen zullen beoordelen of je een echte evangelische christen bent op grond van de antwoorden die je op hun vragen geeft: „Geloof je in de volledige inspiratie van de Schrift? Geloof je in de foutloosheid van de Schrift?” Ze spreken alsof de Schrift het uiteindelijke gezag is, maar ze gebruiken woorden die niet in de Schrift voorkomen.

Hoe weet ik of er sprake is van volledige inspiratie? De Bijbel zegt het niet. Hoe weet ik of de Schriften foutloos zijn? Dat zeggen ze niet. Wat ze wel zeggen, is dat ze nauwkeurig zijn. Is dat niet goed genoeg? Moet ik een theorie hebben over in hoeverre er een bovennatuurlijke oorsprong ten grondslag lag aan wat Lukas, Mattheüs of Markus schreef om te kunnen vertrouwen wat zij te zeggen hebben? We lezen wat

ooggetuigen zeiden dat er gebeurd was. Dit zijn betrouwbare mannen die schreven terwijl andere mensen die van de stof op de hoogte waren hun werk controleerden. Wat mij betreft hoef ik geen specifieke theorie over de foutloosheid of de volledige inspiratie van Lukas te hebben om hem te vertrouwen. Hij beweert die dingen niet over zichzelf.

Dat is interessant, want in de verzen 1 tot en met 4 geeft hij zijn lezer feitelijk redenen waarom die zou moeten vertrouwen wat hij te zeggen heeft. Als hij had gezegd: „Naast al dit onderzoek gebeurt er iets bovennatuurlijks met mij. Ik ontvang deze openbaring, en nu begeef ik me in een bovennatuurlijke sfeer terwijl ik de pen op het papier zet. Op dit moment word ik door God geïnspireerd. Je moet me dus echt vertrouwen, want wat ik schrijf is het letterlijke, foutloze Woord van God”, dan zou dat iets anders zijn.

Lukas kan zulke dingen gedacht hebben, maar als dat zo is, hebben we daar geen informatie over gekregen. Hij beweert dat niet. Wanneer hij voor zijn eigen geloofwaardigheid pleit en uitlegt waarom mensen serieus moeten nemen wat hij geschreven heeft en moeten vertrouwen wat hij te zeggen heeft, slaat hij elke verwijzing naar inspiratie over. Het is alsof hij óf niet wist dat er sprake was van inspiratie, óf niet dacht dat dit de grond voor zijn geloofwaardigheid was. De grond voor zijn geloofwaardigheid was zijn onderzoek. Hij was een nauwkeurig historicus.

5

Lukas als nauwkeurig geschiedschrijver

Zowel in Handelingen, het andere geschrift van Lukas, als in het Evangelie volgens Lukas hebben geleerden zich er vaak over verwonderd hoe zorgvuldig en verantwoordelijk Lukas als historicus was. Lukas is vaak door sceptici tegengesproken over dingen die hij zei over historische personen, historische gebeurtenissen en historische titels van Romeinse functionarissen. Keer op keer is bewezen dat Lukas gelijk had. Eén voorbeeld uit een zeer groot aantal is dat Lukas in het boek Handelingen vermeldde dat de bestuurders van de stad Thessalonica politarchen werden genoemd. Jarenlang was de term politarch nergens anders bekend dan uit het boek Handelingen, en geleerden dachten dat Lukas zich vergiste door hen politarchen

te noemen. Maar toen vonden ze zestien of achttien inscripties uit Thessalonica waarin de leiders van de stad werden vermeld en politarchen werden genoemd. Lange tijd had niemand behalve Lukas die informatie onthouden of vastgelegd.

Hetzelfde gebeurt met een groot aantal details in de geschriften van Lukas. Bijna alle objectieve wetenschappers hebben gezegd dat Lukas als geschiedschrijver even nauwkeurig is als welke geschiedschrijver uit de oudheid dan ook, en nauwkeuriger dan de meesten, ongeacht wat je denkt over inspiratie. Op dat gebied heeft hij geloofwaardigheid verworven. Er zijn mensen geweest zoals Sir William Ramsay. Hij twijfelde aan de inspiratie van Handelingen, maar ging op grond van zijn archeologische onderzoeken geloven dat het volkomen betrouwbaar was. En op dat terrein was hij een deskundige. Hij ontdekte dat Lukas gelijk had over vrijwel alles wat hij ooit beweerde over historische zaken die gedocumenteerd konden worden.

Dat is eigenlijk alles wat Lukas over zichzelf beweert: „Ik heb de informatie juist weergegeven. Ik heb het soort onderzoek verricht dat gedaan moest worden. Mijn bronnen zijn onberispelijk en je kunt vertrouwen op wat ik te zeggen heb.” Als daar nog een andere laag van geloofwaardigheid aan wordt toegevoegd door een onuitgesproken inspiratie, volledige inspiratie of iets dergelijks, lijkt Lukas daar niets van te weten. Of, als hij het wel wist, leek hij het niet de moeite van het vermelden waard te vinden. Dat kan de vraag oproepen of wij geacht worden bepaalde theorieën over inspiratie aan de Schrift op te leggen die de Schriften zelf niet voor zich opeisen.

Wat mij betreft heb ik er geen probleem mee als iemand wil zeggen dat de Schrift volledig geïnspireerd is. Prima. Die opvatting mag je hebben. Ik zou willen dat de Bijbel mij dat vertelde, niet een of andere theoloog. Het interessante is dat we rooms-katholieken bekritisieren omdat zij uit eerbied voor Maria allerlei onschriftuurlijke dingen over haar zeggen. Bijvoorbeeld dat ze nooit gezondigd heeft en dat ze ten hemel is opgenomen. Wij zeggen: „Dat is een onbijbelse leer.” We begrijpen dat katholieken Maria waarderen, maar je moet niet allerlei buitenbijbelse dingen verzinnen alleen omdat je respect voor haar hebt.

6

Buitenbijbelse opvattingen over inspiratie

Maar evangelische christenen kunnen uiteindelijk hetzelfde doen met de Bijbel. We weten dat de Bijbel heilig is. De Bijbel is Gods communicatie aan ons. Maar dat geeft ons niet het recht dingen over de Bijbel te verzinnen die de Bijbel niet over zichzelf zegt.

Bij het lezen van het evangelie van Lukas moeten we dit onthouden. Het heeft lange tijd geduurd voordat alle afzonderlijke boeken van de Bijbel na hun ontstaan bij elkaar werden gebracht. Dit waren afzonderlijk geschreven boeken. Je kunt heel goed zeggen dat het boek Openbaring rechtstreeks door God geïnspireerd is, want het bestaat uit visioenen van God die Johannes op Patmos kreeg. Hoe zou dat geen rechtstreeks geïnspireerd materiaal kunnen zijn? Maar neem dan een ander boek van een andere schrijver, die zulke dingen helemaal niet over zichzelf beweert, en neem hem op zijn woord. Waarom zou je hem niet op zijn eigen voorwaarden aanvaarden? Daar heb ik geen probleem mee.

Ik denk echt dat sommige mensen struikelen doordat ze uitgaan van de traditionele evangelische opvatting dat ieder woord in de Bijbel, alleen maar omdat het tussen de leren kaften staat, geïnspireerd is op een manier die de schrijvers zelf nooit voor zich hadden durven opeisen. Geen van de evangelienschrijvers beweerde geïnspireerd te zijn. Misschien waren ze het wel. En als je mij wilt vertellen dat ze dat waren, zal ik dat niet bestrijden. Volgens mij lijkt dat voor hen niet de kwestie te zijn geweest. De kwestie was: kun je vertrouwen op wat ze zeggen?

Ik vertrouw op wat veel mensen die ik ken zeggen, ook al beschouw ik hen niet als geïnspireerd. Als ze eerlijk en bekwaam zijn, is dat goed genoeg voor mij. Als ze, zonder dat ik het weet en zonder dat zij het weten, ook geïnspireerd zijn, is dat alleen maar beter. Maar hoe moet ik dat weten als het mij niet verteld wordt, behalve dan door een of andere theoloog die mij vertelt dat ik dat geacht word te geloven?

Ik geloof dat alles in Lukas waar is. Ik geloof dat alles in het Nieuwe Testament waar is. Ik geloof dat het allemaal betrouwbaar is. Maar om dat allemaal te geloven hoef ik geen dingen over de Bijbel te geloven die daarin niet over de Bijbel zelf worden gezegd.

Ik geloof dat een deel van het Amerikaanse evangelicalisme zichzelf heeft gedefinieerd aan de hand van buitenbijbelse beweringen over de Bijbel, net zoals de rooms-katholieken buitenbijbelse beweringen over Maria doen. Maria is een heilige vrouw en de Bijbel is een heilig boek. Maar dat geeft ons niet het recht er dingen over te verzinnen die de schrijvers ervan zelf niet bevestigen. Dat is tenminste mijn eigen idiote manier van denken.

Ik vat dit dus zo op dat Lukas mij hier precies vertelt waarom ik moet vertrouwen op wat hij te zeggen heeft, en ik geloof hem. Ik geloof dat hij grondige kennis van het onderwerp had en betrouwbare getuigen. Wat heb je nog meer nodig van een geschiedenisboek? Dat is wat dit is. Het is een boek over de geschiedenis van Jezus.

Hij zei in vers 4 dat hij al die dingen in de verzen 1 tot en met 3 had gezegd:

zodat je zeker weet dat de dingen die je geleerd hebt waar zijn.

Theofilus had blijkbaar al eerder enig onderricht ontvangen, maar Lukas wilde er zeker van zijn dat hij een goede, solide bron had die kon garanderen dat wat hij eerder had gehoord waar was. Dit is die bron dus. Met dat doel heeft hij het boek Lukas geschreven. Daarom mogen we ervan uitgaan dat we er zeker van kunnen zijn dat deze dingen waar zijn, omdat we zo'n goede getuige hebben, en natuurlijk nog anderen daarnaast. We hebben Mattheüs, Markus, Johannes, enzovoort.

7

Zacharias, Elizabet en het priesterschap

Maar genoeg over de proloog. Het verhaal begint eigenlijk wanneer hij vanaf vers 5 de situatie schetst. Ik ga telkens een aantal verzen lezen. Dan stop ik, ga ik terug en geef ik er commentaar op.

Vers 5:

In de dagen van Herodes, de koning van Judea, was er een priester van de afdeling van Abia, van wie de naam Zacharias was. En zijn vrouw behoorde tot de dochters van Aäron en haar naam was Elizabet. Zij waren beiden rechtvaardig voor God en wandelden onberispelijk volgens alle geboden en verordeningen van de Heere. En zij hadden geen kind, omdat Elizabet onvruchtbaar was en zij beiden op leeftijd gekomen waren.

LUKAS 1:5-7

Hiermee worden de hoofdpersonen voor dit eerste deel van het hoofdstuk geïntroduceerd. Er wordt ons verteld over Zacharias en Elizabet. Hij was een priester. Hij was trouwens geen hogepriester. Ik heb predikers ten onrechte horen zeggen dat de vader van Johannes de Doper een hogepriester was. We moeten begrijpen dat er binnen het Joodse priesterschap duizenden priesters waren, en dat er maar één hogepriester hoorde te zijn. Op dit specifieke moment waren er toevallig twee hogepriesters, Annas en Kajafas. Maar dat was een overtreding van de wet van Mozes. Die regeling was ontstaan door de spanning tussen de Romeinse benoemingen en de Joodse opvatting daarover. Dat is een andere kwestie waar we het een andere keer over kunnen hebben.

God had het zo geregeld dat er telkens één hogepriester was, en uiteindelijk duizenden gewone priesters. Zij stamden allemaal af van Aäron, de priester en hogepriester. De hogepriester was eenvoudigweg de oudste zoon in de opeenvolgende generaties van de familie. Zo hoorde het althans te verlopen. Dat erfelijke priesterschap werd onderbroken tijdens de periode tussen het Oude en het Nieuwe Testament, toen Antiochus Epifanes het priesterschap aan de hoogste bidder gaf. De ene priester na de andere volgde, terwijl ze niet eens familie van elkaar waren, enzovoort.

Dus wat God in de tijd van Mozes en Aäron had ingesteld, raakte in de war en veranderde. Zelfs Eli, die in zijn tijd, in de tijd van Samuel, een wettige priester was, werd uit het priesterschap verstoten. Het priesterschap kwam vervolgens voort uit een

andere geslachtslijn dan de zijne, uit Zadok, enzovoort. Er was dus geen ononderbroken erfelijke lijn van hogepriesters, zoals die er hoorde te zijn, maar het stelsel bestond nog steeds.

8

Priesterafdelingen en het reukoffer

Zacharias was niet de hogepriester, maar hij was wel een van de priesters. Tegen die tijd waren er duizenden priesters. Het priesterschap was ongeveer veertienhonderd jaar eerder ingesteld. In de loop van vele generaties hadden de twee zonen van Aäron veel kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen gekregen. Daardoor waren er tegen de tijd van David, zelfs al duizend jaar vóór Jezus, zoveel priesters dat zij niet allemaal tegelijk dienst konden doen. De tabernakel was gewoon niet groot genoeg en er was niet genoeg werk voor hen allemaal.

Daarom verdeelde David het priesterschap in vierentwintig afdelingen, zoals ze werden genoemd. Elk van die vierentwintig afdelingen diende in een andere periode van het jaar bij de tempel. Elk van die vierentwintig afdelingen kreeg twee weken per jaar. Ik geloof niet dat die weken op elkaar aansloten. Volgens mij was er één week op een bepaald moment in het jaar en nog een week op een later moment in het jaar. In die weken was elk van de vierentwintig afdelingen verantwoordelijk voor het branden van het reukwerk, het brengen van offers, enzovoort, bij de tempel.

Een van de grootste voorrechten van een priester was om het Heilige binnen te gaan. Niet het Heilige der Heiligen, maar alleen het Heilige, waar ze elke dag naar binnen mochten. Daar stonden de kandelaar, de toonbroden en het gouden reukofferaltaar. Tweemaal per dag werd er in het Heilige reukwerk gebrand.

De meeste priesters gingen meestal niet het Heilige binnen. Als er veel priesters tegelijk binnen waren, zou het er vol zijn. Ze hadden elke keer maar één priester nodig om het reukwerk te branden. Er waren drie momenten per dag waarop de Israëlieten bij de tempel bijeenkwamen voor gebed. Het eerste en het derde van die drie momenten vielen samen met het branden van het reukwerk in de ochtend en in de avond, bij de avond- en ochtendoffers.

Zoals ik al zei, kreeg elke afdeling van priesters twee weken per jaar. Maar ze moesten nog steeds beslissen wie het voorrecht zou krijgen om het reukwerk te branden, want zelfs binnen die groep kon maar één priester dat doen. Daarom wierpen ze het lot om dat voorrecht toe te wijzen. Als je tot de afdeling van Abia behoorde, zoals Zacharias, dan wierpen ze in de week waarin je afdeling dienst had het lot om te beslissen wie naar binnen zou gaan om het reukwerk te branden. Het was een groot voorrecht, zo'n groot voorrecht dat je het maar één week in je hele leven mocht doen.

Als je door het lot werd aangewezen om dat te doen, ging je naar binnen en brandde je de hele week het reukwerk. Daarna deed je het nooit meer, want bij alle latere lotingen werd je niet meer in aanmerking genomen. Je had je beurt gehad. Iemand anders moest een beurt krijgen.

Er wordt ons verteld — eigenlijk hebben we dat vers nog niet gelezen — maar in vers 9 staat:

dat hij, volgens de gewoonte van de priesterdienst, door loting werd aangewezen om de tempel van de Heere binnen te gaan en het reukoffer te brengen.

LUKAS 1:9

9

Een bijzondere priesterlijke familie

Deze priester kreeg bij deze gelegenheid dus het voorrecht om, voor de enige keer in zijn hele leven, de tempel binnen te gaan en op deze manier reukwerk te branden. Hij was een oude man en zijn vrouw was een oude vrouw, en zij was onvruchtbaar geweest. Het doet ons enigszins denken aan Sara en Abraham, en volgens mij is dat ook de bedoeling.

Dit waren heel heilige mensen. Zacharias stamde niet alleen af van Aäron, maar ook zijn vrouw behoorde, zo wordt ons verteld, tot de dochters van Aäron. Nu was het niet vereist dat een priester met iemand uit een priesterlijke familie trouwde, of zelfs met een andere Leviet. Een priester kon volgens mij trouwen met iemand die geen Leviet

was. Maar trouwen met een dochter van Aäron — en dat betekende natuurlijk een afstammeling van Aäron — was een groot voorrecht. Dit was een heel bijzondere, zuivere priesterlijke familie. Dat betekent dat Johannes de Doper, aangezien dit zijn ouders zijn, uit een priesterlijke familie kwam en zelf van priesterlijke geboorte was.

Johannes de Doper heeft uiteindelijk nooit als priester gediend, omdat hij geroepen was om profeet te zijn. Hij zou ongeveer in hetzelfde jaar als priester zijn gaan dienen, want hij zou op dertigjarige leeftijd priester zijn geworden. Dat schijnt ongeveer het tijdstip te zijn waarop hij zijn profetische bediening begon. In dat opzicht verschilde Johannes de Doper niet van heel wat anderen in het Oude Testament. Onze profeet Jeremia was zelfs een priester. Hoewel hij zijn bediening vóór zijn dertigste begonnen lijkt te zijn, had hij waarschijnlijk nooit als priester gediend. Maar hij stamde wel uit de priesterlijke lijn. Hij werd als jonge man geroepen om profeet te zijn.

Maar de profeet Zacharia in het Oude Testament — eigenlijk waren er twee verschillende Zacharia's. Zacharias is trouwens eenvoudigweg een Griekse vorm van Zacharia. Je hebt in de Bijbel 36 mannen die Zacharia heten, en dit is er een van. Maar twee van de andere Zacharia's in de Bijbel waren eveneens priester en profeet. Een van hen was de zoon van Jojada, een priester. En degene die het boek Zacharia schreef, Zacharia, de zoon van Berechja, was ook een priester. Beiden werden geroepen om profeet te zijn. De meeste profeten waren geen priesters, maar sommigen waren dat duidelijk wel. God riep soms een priester, aangezien die al een religieuze functie in Israël bekleedde, en sprak dan ook profetisch door hem. Dat was het geval met deze man, en in het bijzonder met zijn zoon Johannes.

10

Rechtvaardig leven vóór de wedergeboorte

Over Zacharias en Elizabet wordt ons iets verteld wat ons over niet veel mensen in de Bijbel wordt verteld. In vers 6 staat:

Ze leefden allebei zoals God het wilde en hielden zich onberispelijk aan alle geboden en voorschriften van de Heer.

Dit roept natuurlijk vragen op over enkele andere traditionele leerstellingen van ons, zoals het idee dat de wet niet gehouden kan worden. Onder sommige evangelischen wordt heel vaak gezegd dat het onmogelijk is de wet te houden. Werkelijk? Hoe hebben zij het dan gedaan?

Er bestaat ook de overtuiging dat mensen die niet wedergeboren zijn werkelijk niets rechtvaardigs kunnen doen. Dit is natuurlijk de calvinistische leer van de totale verdorvenheid: als je niet wedergeboren bent, kun je geen rechtvaardig mens zijn. Maar deze mensen waren rechtvaardig voordat de Bijbel over wedergeboorte spreekt. Ik geloof dat wedergeboorte een verschijnsel is dat wij sinds de opstanding van Christus ervaren. Ik denk niet dat mensen in het Oude Testament de wedergeboorte ervoeren zoals wij die ervaren. Toch waren er mensen in het Oude Testament die de wet gehoorzaamden en onberispelijk waren. Job leefde voordat de wet gegeven was, dus strikt genomen hield hij zich niet aan de wet van Mozes. Maar hij was onberispelijk en rechtvaardig voor God. Dat gold ook voor deze mensen.

De Bijbel spreekt over mensen die goede mensen waren. Soms lijkt het bijna godslasterlijk om te spreken over mensen die goede mensen zijn, omdat wij geacht worden te geloven dat alle zondaars zo verdorven zijn dat ze nauwelijks nog erger zouden kunnen zijn. Wat ik zojuist zei, is meer een karikatuur van het calvinisme. Calvinisten zeggen niet dat ze niet erger zouden kunnen zijn, maar dat ze niet goed kunnen zijn. In dit geval lezen we over een uitzondering. Zij waren beslist niet de enige uitzondering. Er was Simeon in de tempel, ongetwijfeld een godvrezend man. Anna in de tempel, over wie we later zullen lezen, was beslist een rechtvaardige vrouw. Ze bracht haar hele leven in de tempel door met bidden en vasten. Hoe zou dat niet goed kunnen zijn?

We moeten beseffen dat de Bijbel niet altijd al onze evangelische tradities ondersteunt. Er zijn mensen die goed zijn, en er waren zelfs voordat Jezus geboren werd mensen die goed waren. Als we ons aan bepaalde theologische denkkaders hebben verbonden, kunnen we zeggen: 'Wel, zij behoorden duidelijk tot de uitverkorenen. Zij waren net als wij wedergeboren, en daarom konden zij goed zijn.' Maar zo redeneren is een

handige uitweg binnen bepaalde theologische stelsels. Het wordt niet werkelijk in de Schrift gezegd. Volgens mij lijkt het tegen de Schrift in te gaan, want Petrus zei in 1 Petrus, hoofdstuk 3:

God heeft ons door de opstanding van Jezus Christus uit de doden opnieuw geboren doen worden tot een levende hoop.

1 PETRUS 1:3

Dus als wedergeboorte een verschijnsel is dat mogelijk wordt gemaakt door de opstanding van Jezus Christus uit de dood, weet ik niet of we werkelijk met zekerheid kunnen zeggen dat mensen wedergeboren waren voordat Jezus uit de dood opstond. Dit waren gewoon mensen die een keuze moesten maken: 'Zal ik God dienen, of zal ik God niet dienen?' In Israël was er in elke generatie een trouw overblijfsel. Wat ons hier wordt verteld, is dat de ouders van Johannes in hun generatie tot dat trouwe overblijfsel behoorden. Het moeten er heel weinig zijn geweest, want Israël was in die tijd heel verdorven. We zien dat Johannes en Jezus het hele volk opriepen en zeiden dat het zich moest bekeren. Maar er waren sommigen die tot dat overblijfsel behoorden, en de ouders van Johannes waren daar beslist bij.

11

Reukwerk als beeld van het gebed

Nu staat er in vers 8:

Terwijl hij het priesterambt bediende voor God, toen het de beurt van zijn afdeling was, gebeurde het

LUKAS 1:8

Het was die week de beurt aan de afdeling van Abia, waartoe hij behoorde.

En heel de menigte van het volk was buiten aan het bidden op het uur van het reukoffer.

LUKAS 1:10

Denk eraan, ik zei dat Israël drie keer per dag bij de tempel samenkwam, tenminste degenen die dat wilden, en bad. Twee van die momenten waren tijdens het reukoffer, één in de ochtend en één in de avond. Het reukwerk werd geofferd op hetzelfde moment als het gezamenlijke gebed. Dit kan een gebruik van Israël zijn dat mede de achtergrond vormde voor het beeld in Openbaring, waar de oudsten reukwerk offeren vanaf het gouden altaar in de hemel. Het reukwerk is de gebeden van de heiligen. We lezen hierover in hoofdstuk 5 en hoofdstuk 8 van Openbaring: het reukwerk dat in de hemel door deze hemelse dienstdoeners wordt geofferd, komt overeen met gebed.

Reukwerk is een beeld van gebed. Bij dit ritueel van Israël baden zij op het moment dat het reukwerk werd geofferd. In een van de Psalmen staat:

Laat mijn gebed als reukwerk voor Uw aangezicht staan en het opheffen van mijn handen als het avondoffer.

PSALMEN 141:2

Zelfs in het Oude Testament werd dit verband gelegd tussen het ritueel van het offeren van reukwerk en het gebed. Het stelt voor hoe onze gebeden voor God opstijgen als een welriekende geur voor Hem. Dat geeft aan dat Hij het werkelijk fijn vindt wanneer wij bidden. Het is Hem niet tot last wanneer wij bidden. Het is iets aangenaams en zoets voor Hem wanneer wij bidden.

Waarom wil God dat wij bidden? Hij vindt het fijn. Waarom vindt Hij het fijn? Ik denk dat Hij het fijn vindt omdat wij, wanneer we bidden, erkennen dat we van Hem afhankelijk zijn. Het is vernederend om hulp te moeten vragen. Nederigheid is volgens mij ook iets wat Hem aangenaam is.

12

Gabriël kondigt Johannes' geboorte aan

Vers 11:

En er verscheen aan hem een engel van de Heere, die aan de rechter zijde van het reukofferaltaar stond. En toen Zacharias hem zag, raakte hij in verwarring en vrees overviel hem. Maar de engel zei tegen hem: Wees niet bevreesd, Zacharias, want uw gebed is verhoord en uw vrouw Elizabet zal u een zoon baren en u zult hem de naam Johannes geven. En er zal blijdschap en vreugde voor u zijn en velen zullen zich over zijn geboorte verblijden, want hij zal groot zijn voor de Heere. Geen wijn en geen sterkedrank zal hij drinken en hij zal al van de moederschoot af met de Heilige Geest vervuld worden, en hij zal velen van de Israëlieten bekeren tot de Heere, hun God. En hij zal voor Hem uit gaan in de geest en de kracht van Elia, om het hart van de vaders te bekeren tot de kinderen en de ongehoorzamen tot de bedachtzaamheid van de rechtvaardigen, om voor de Heere een toegerust volk gereed te maken. En Zacharias zei tegen de engel: Hoe zal ik dat weten? Want ik ben oud en mijn vrouw is op leeftijd gekomen. En de engel antwoordde en zei tegen hem: Ik ben Gabriël, die voor God sta, en ik ben uitgezonden om tot u te spreken en u deze dingen te verkondigen. En zie, u zult zwijgen en niet kunnen spreken tot op de dag dat deze dingen gebeurd zijn, omdat u mijn woorden niet geloofd hebt, die vervuld zullen worden op hun tijd.

LUKAS 1:11-20

De mensen wachtten op Zacharias, want hij was daadwerkelijk in de tempel toen dit allemaal gebeurde, en ze verwonderden zich erover dat hij zo lang in de tempel bleef. Maar toen hij naar buiten kwam, verwachtten ze dat hij zijn armen zou opheffen en een zegen zou uitspreken waarmee hij het volk Israël liet gaan. Dat deed hij echter niet. Hij kon niet spreken.

Er staat:

Toen hij naar buiten kwam, kon hij niet tot hen spreken. Zij begrepen dat hij een verschijning in de tempel gezien had. Hij wenkte hun toe en bleef stom. En het gebeurde, toen de dagen van zijn dienstwerk voorbij waren, dat hij naar zijn huis ging; en na die dagen werd zijn vrouw Elizabet zwanger. En zij verborg zich vijf maanden en zei: Zo heeft de Heere voor mij gedaan in de dagen waarin Hij acht op mij geslagen heeft om mijn smaad onder de mensen weg te nemen.

LUKAS 1:22-25

13

De engelverschijning en Zacharias' vrees

Laten we dit hele gedeelte bespreken. Het was de week, of een van de weken, waarin de afdeling van Abia dienst moest doen in het priesterschap. Het lot viel op Zacharias. Het was dus zijn voorrecht, een voorrecht dat hem maar eenmaal in zijn leven ten deel viel, om de tempel binnen te gaan en die hele week elke dag reukwerk te branden. Zelfs nadat hij met stomheid was geslagen, staat er in vers 23:

En zodra zijn dienstdag erop zat, ging hij terug naar huis.

Hij maakte de week dus toch af, hoewel hij niet kon spreken.

Hij was daarbinnen aan het bidden en een engel, die, zoals later bleek, Gabriël was, verscheen aan hem. Dit is dezelfde engel die later aan Maria zou verschijnen en die natuurlijk deze aankondiging deed. Het eerste wat de engel zei, was wat engelen altijd als eerste zeggen:

Wees niet bang.

Blijkbaar is de eerste neiging van iedereen die een engel ziet, om bang te zijn. Ik ken enkele charismatische christenen die engelen bevelen geven alsof het hun dienaren zijn.

Als je werkelijk een engel zou zien, zou je waarschijnlijk bang zijn, niet brutaal of bazig. Wanneer mensen beweren dat ze engelen hebben gezien, maar niet zeggen dat ze bang waren, vraag ik me werkelijk af waarom ze niet bang waren toen ze een engel zagen. Iedere keer dat een engel verschijnt, is het eerste wat hij tegen iemand zegt:

Wees niet bang.

Blijkbaar is dat een noodzakelijke bemoediging die ze moeten geven voordat ze hun andere boodschap overbrengen.

Toen zei hij:

En er verscheen aan hem een engel van de Heere, die aan de rechter zijde van het reukofferaltaar stond. En toen Zacharias hem zag, raakte hij in verwarring en vrees overviel hem. Maar de engel zei tegen hem: Wees niet bevreesd, Zacharias, want uw gebed is verhoord en uw vrouw Elizabet zal u een zoon baren en u zult hem de naam Johannes geven. En er zal blijdschap en vreugde voor u zijn en velen zullen zich over zijn geboorte verblijden, want hij zal groot zijn voor de Heere. Geen wijn en geen sterkedrank zal hij drinken en hij zal al van de moederschoot af met de Heilige Geest vervuld worden, en hij zal velen van de Israëlieten bekeren tot de Heere, hun God. En hij zal voor Hem uit gaan in de geest en de kracht van Elia, om het hart van de vaders te bekeren tot de kinderen en de ongehoorzamen tot de bedachtzaamheid van de rechtvaardigen, om voor de Heere een toegerust volk gereed te maken. En Zacharias zei tegen de engel: Hoe zal ik dat weten? Want ik ben oud en mijn vrouw is op leeftijd gekomen. En de engel antwoordde en zei tegen hem: Ik ben Gabriël, die voor God sta, en ik ben uitgezonden om tot u te spreken en u deze dingen te verkondigen. En zie, u zult zwijgen en niet kunnen spreken tot op de dag dat deze dingen gebeurd zijn, omdat u mijn woorden niet geloofd hebt, die vervuld zullen worden op hun tijd.

LUKAS 1:11-20

14

Een langverwacht gebed wordt verhoord

Nu zegt hij dat zijn vrouw een zoon zal krijgen, dus zouden we kunnen aannemen dat het om zijn gebed om een zoon gaat. We zouden zeker kunnen aannemen dat Zacharias en Elizabet, omdat ze godvrezende mensen en kinderloos waren, om een zoon gebeden zullen hebben. Een priester moet zijn priesterlijke geslachtslijn immers via een zoon doorgeven. Geen kind hebben is een smaad. Zoals Elizabet in vers 25 zegt: doordat ze zwanger is geworden, heeft de Heere haar smaad onder de mensen weggenomen.

Het is een smaad. Het is voor een vrouw beschamend als ze haar man geen zoon kan schenken, vooral als hij priester is. Je hebt mannelijke priesters nodig, en daarvoor heb je zonen uit een priesterlijk geslacht nodig. Zacharias en Elizabeth hadden daar niet in kunnen voorzien, en ongetwijfeld hadden ze om een zoon gebeden.

Maar de vraag die we zouden stellen is deze: als dit verwijst naar een gebed om een zoon, baden ze toen inderdaad nog steeds om een zoon? Ze waren te oud om kinderen te krijgen. Zij was haar hele leven onvruchtbaar geweest en was nu op hoge leeftijd. Zouden ze op dat moment nog steeds om een zoon hebben gebeden? Of zou het kunnen zijn dat ze in hun jongere jaren om een zoon hadden gebeden en het hadden opgegeven, maar dat hun gebed toch gehoord werd en op een later tijdstip, zoals nu, werd verhoord, zelfs nadat ze misschien de hoop op een zoon hadden opgegeven?

Uit de reactie van Zacharias blijkt dat hij er niet veel hoop op had, zelfs niet toen een engel hem vertelde dat het ging gebeuren. Hij vond dat niet per se erg realistisch. Het lijkt onwaarschijnlijk dat ze nog baden, of in elk geval dat ze met geloof baden dat ze op deze hoge leeftijd een zoon zouden krijgen. Op die leeftijd krijgen mensen geen kinderen meer, en zij hadden er zelfs toen ze jong waren nooit een kunnen krijgen.

Het kan dus betekenen dat de gebeden die je vele jaren geleden hebt gebeden en die je nu niet meer bidt, bewaard zijn gebleven en dat God ze heeft onthouden. Dit is eenvoudigweg het tijdstip waarop Hij heeft besloten ze te verhoren, wanneer alle hoop dat ze verhoord zouden worden verloren is gegaan.

Het is interessant hoe dat werkt. Maria en Martha stuurden Jezus een boodschap en zeiden:

Zijn zusters dan stuurden Hem de boodschap: Heere, zie, hij die U liefhebt, is ziek.

JOHANNES 11:3

waarmee ze hun broer Lazarus bedoelden. Jezus ging niet. Toen Hij uiteindelijk wel ging, was Lazarus gestorven. Maria en Martha zeiden allebei toen ze Hem ontmoetten:

Martha nu zei tegen Jezus: Heere, als U hier geweest was, zou mijn broer niet gestorven zijn,

JOHANNES 11:21

Daarmee gaven ze te kennen dat het nu te laat was. 'Nu verwachten we natuurlijk niets meer.'

Hoewel Martha wel zei:

maar ook nu weet ik dat God U alles wat U van God vraagt, geven zal.

JOHANNES 11:22

Het is niet helemaal duidelijk of ze daarmee werkelijk het geloof uitsprak dat Hij Lazarus zou opwekken of niet. Maar de gedachte is: 'Op een bepaald moment hadden we enige hoop dat U misschien zou komen en hem zou genezen. Kijk, U hebt te lang gewacht. Dat punt zijn we nu voorbij. Hij is dood.'

Maar het was niet te laat, want voor God is het werkelijk nooit te laat. Zo vonden Elizabet en Zacharias het ongetwijfeld ook te laat, maar voor God was het duidelijk niet te laat. Hun gebed was gehoord en nu, veel later dan verwacht, zou het worden verhoord.

15

Gebed om een zoon of om verlossing

Dat is als we aannemen dat het gebed waarnaar de engel verwijst zijn gebed om een zoon is. In de context lijkt het erop dat hij dit zegt:

Je gebed is verhoord en je vrouw Elizabet zal je een zoon schenken.

Aan de andere kant was Zacharias de priester in de tempel aan het bidden toen dit gebeurde. Dit was zijn taak. Dit was zijn bediening. Hij was daarbinnen aan het bidden om de verlossing van Israël. Daar moesten de priesters om bidden: dat God Israël zou verlossen. De engel zou kunnen bedoelen: 'Dit gebed dat je zojuist bad, zal nu worden verhoord. Je vrouw zal een zoon krijgen, en daarnaast komt er nog meer. Dit is het tijdstip waarop de verlossing van Israël zal komen.'

Het is dus mogelijk dat hij niet eens verwijst naar een gebed om een zoon, maar naar het gebed dat hij als priester bad voor het volk en om de verlossing van Israël. De informatie die de engel hem gaf, bracht zeker de gebeurtenissen op gang die zeer binnenkort de door God beloofde verlossing tot stand zouden brengen.

Het is dus niet duidelijk of het om het gebed om een zoon gaat of om het gebed om verlossing. De aankondiging dat zijn vrouw een zoon zou krijgen, is eigenlijk ook het begin van het verhaal van de verlossing van Israël. Hij kan daar dus naar verwezen hebben, ongeacht welk gebed bedoeld werd. Ik zou je graag kunnen vertellen welk van de twee het is, maar ik weet niet of ik dat met zekerheid kan zeggen, en ook niet of dat nodig is.

Vers 13 zegt:

Maar de engel zei tegen hem: Wees niet bevreesd, Zacharias, want uw gebed is verhoord en uw vrouw Elizabet zal u een zoon baren en u zult hem de naam Johannes geven.

LUKAS 1:13

16

Johannes is groot in Gods ogen

Nu zijn er veel mensen die groot zijn in de ogen van mensen. Maar deze man is groot in de ogen van de Heere. Evenzo staat er in vers 6 over de ouders van Johannes dat zij beiden rechtvaardig waren voor God. Veel mensen, de Farizeeën, waren rechtvaardig voor de mensen. Maar deze mensen waren rechtvaardig in de ogen van God.

Maar de HEERE zei tegen Samuel: Kijk niet naar zijn uiterlijk en ook niet naar de hoogte van zijn gestalte, want Ik heb hem verworpen. Het is namelijk niet wat de mens ziet, want de mens ziet aan wat voor ogen is, maar de HEERE ziet het hart aan.

1 SAMUEL 16:7

Dit gezin dus, Johannes de Doper en zijn ouders, was niet zoals anderen die alleen maar als rechtvaardig of als groot werden beschouwd. Zij waren werkelijk rechtvaardig in de ogen van God. En naar Gods oordeel zou hij werkelijk groot en van groot belang zijn. Jezus Zelf zou later over Johannes zeggen:

Voorwaar, Ik zeg u: Onder hen die uit vrouwen geboren zijn, is niemand opgestaan die groter is dan Johannes de Doper; maar wie de minste is in het Koninkrijk der hemelen, is groter dan hij.

MATTHEÛS 11:11

Dat is dus Jezus' beoordeling van hem. En daarom is hij beslist groot in de ogen van de Heere.

Er staat:

En er verscheen aan hem een engel van de Heere, die aan de rechter zijde van het reukofferaltaar stond. En toen Zacharias hem zag, raakte hij in verwarring en vrees overviel hem. Maar de engel zei tegen hem: Wees niet bevreesd, Zacharias, want uw gebed is verhoord en uw vrouw Elizabet zal u een zoon baren en u zult hem de naam Johannes geven. En er zal blijdschap en vreugde voor u zijn en velen zullen zich over zijn geboorte verblijden, want hij zal groot zijn voor de Heere. Geen wijn en geen sterkedrank zal hij drinken en hij zal al van de moederschoot af met de Heilige Geest vervuld worden, en hij zal velen van de Israëlieten bekeren tot de Heere, hun God. En hij zal voor Hem uit gaan in de geest en de kracht van Elia, om het hart van de vaders te bekeren tot de kinderen en de ongehoorzamen tot de bedachtzaamheid van de rechtvaardigen, om voor de Heere een toegerust volk gereed te maken. En Zacharias zei tegen de engel: Hoe zal ik dat weten? Want ik ben oud en mijn vrouw is op leeftijd gekomen. En de engel antwoordde en zei tegen hem: Ik ben Gabriël, die voor God sta, en ik ben uitgezonden om tot u te spreken en u deze dingen te verkondigen. En zie, u zult zwijgen en niet kunnen spreken tot op de dag dat deze dingen gebeurd zijn, omdat u mijn woorden niet geloofd hebt, die vervuld zullen worden op hun tijd.

LUKAS 1:11-20

17

Johannes als nazireeër

Dit verwijst er waarschijnlijk naar dat hij een nazireeër zou zijn. Tegenwoordig hebben we veel baptisten die geen wijn of sterke drank drinken, maar voor baptisten is dat niet ongewoon. Voor Joden is dat echter wel ongewoon. De Joden vermeden wijn en sterke drank niet. Daar was geen reden voor. Ze hadden die zelfs nodig omdat hun water niet goed was. Ze moesten wijn met het water mengen om het veilig drinkbaar te maken. Dus wijn — echte wijn, geen druivensap — stond in ieder Joods huis op iedere tafel. En iedereen mengde wijn door zijn water om het veilig drinkbaar te maken. Nazireeërs dronken die echter niet.

Zoals Numeri hoofdstuk 6 ons vertelt, golden voor nazireeërs drie beperkingen. In de meeste gevallen legden ze die zichzelf op. De meeste nazireeërs waren volwassenen die besloten een nazireeërgelofte af te leggen. Zolang hun gelofte duurde, legden zij zichzelf drie beperkingen op. De eerste was dat zij niets mochten aanraken wat door de wijnstok werd voortgebracht. Een nazireeër dronk geen wijn of druivensap en at ook geen rozijnen of druiven. Ook knipte een nazireeër zijn haar nooit zolang zijn gelofte duurde. Zijn gelofte kon slechts een maand duren, maar ook een leven lang. Daarom werd zijn haar in die tijd misschien niet erg lang, maar het werd wel langer dan anders, omdat hij het niet knipte. Of het kon heel lang worden, omdat hij misschien levenslang nazireeër was. Het vermijden van alles wat van de wijnstok afkomstig is, is een van de voorwaarden van de nazireeërgelofte in Numeri hoofdstuk 6. De andere voorwaarden zijn dat je gedurende die periode je haar niet knipt en geen contact hebt met een dode. Zelfs als een vriend of familielid overlijdt terwijl je onder je gelofte staat, mag je geen enkel contact met die persoon hebben. Je mag diegene bijvoorbeeld niet begraven. Iemand anders zal dat moeten doen.

De uitspraak dat hij geen wijn of sterke drank zal drinken, is dus waarschijnlijk een verkorte manier om te zeggen dat hij een nazireeër zal zijn. Waarschijnlijk zijn die andere beperkingen voor een nazireeër daar ook bij inbegrepen. Zoals ik al zei, was een gewone nazireeër een volwassene die vrijwillig een gelofte aflegde. Maar over enkele mensen in de Bijbel wordt gezegd dat zij al vanaf de moederschoot geroepen

waren om nazireeër te zijn. Dat wil zeggen dat hun ouders die beslissing voor hen namen. Eigenlijk nam God die beslissing, en hun ouders zagen erop toe dat die werd nageleefd.

18

Nazireeërs en afzondering voor God

Simson is hiervan natuurlijk het bekendste voorbeeld. Hij staat bekend om zijn lange haar. Hij staat er echter niet om bekend dat hij zich erg goed aan de gelofte hield. Het knippen van zijn haar was de laatste bepaling die hij overtrad. Maar dode lichamen aanraken deed hij vrij regelmatig. En trouwens ook de lichamen van de verkeerde vrouwen. Waarschijnlijk dronk hij ook. We hebben geen bewijs dat hij druiven of wat dan ook vermeed. Hij was niet erg trouw als nazireeër. Maar hij had die beslissing niet genomen. Ze was voor hem genomen voordat hij geboren werd.

Ook Samuel was blijkbaar vanaf zijn geboorte nazireeër. Toen Hanna om een zoon bad, zei ze tegen de Heere dat hij een nazireeër zou zijn. Als de Heere haar een zoon zou geven, zou hij zijn hele leven nazireeër zijn. Johannes de Doper is er ook een. Elia was dat waarschijnlijk ook. We weten niet veel over de achtergrond van Elia, maar hij wordt ergens in de Bijbel beschreven als een harige man. Misschien wordt daarmee iets anders bedoeld. Ezau was in een andere betekenis een harige man. Hij had over zijn hele lichaam haar. Maar sommigen denken dat Elia een nazireeër was. Dat zou logisch zijn als Johannes, een nazireeër, in de geest en de kracht van Elia komt. Misschien hadden ze ook dat gemeen: dat ze nazireeërs waren.

De nazireeërgelofte was in feite een gelofte van afzondering van de wereld, van afzondering van de samenleving in het algemeen. Geen isolement, geen kluizenaarsbestaan als monnik, maar innerlijke afzondering. Je bepaalde daarmee dat jouw rol in de wereld er een was van toewijding aan God op een manier die in het gewone leven niet gebruikelijk zou zijn. Je vermeed heel alledaagse dingen die andere mensen wel deden, zoals wijn drinken aan tafel of hun haar knippen. Het idee is dat je bepaalde dingen vermijdt die normale mensen zouden doen, omdat je in je eigen denken een gelofte hebt afgelegd om anders te leven dan een normaal mens en buitengewoon toegewijd te zijn aan God.

19

Vervuld met de Heilige Geest

De engel kondigt dus aan dat Johannes dit vanaf zijn geboorte zou zijn. En bovendien, en belangrijker nog: hij zal zelfs vanaf de moederschoot vervuld zijn met de Heilige Geest. ‘Vervuld met de Heilige Geest’ is een uitdrukking die we in het Nieuwe Testament voor christenen gebruiken. Maar in het Evangelie van Johannes, in Johannes 7:39, wordt ons verteld:

En dit zei Hij over de Geest, Die zij die in Hem geloven, ontvangen zouden; want de Heilige Geest was er nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was.

JOHANNES 7:39

Dat is interessant, want voordat Jezus verheerlijkt was, zien we de Heilige Geest aan het werk. Niet alleen in Johannes de Doper en Jezus, en volgens mij soms zelfs in de apostelen, maar ook in het Oude Testament. De profeten spraken door de Heilige Geest. Zelfs de bovennatuurlijke krachttoeren van Simson werden door de Heilige Geest verricht. De Bijbel zegt:

Toen werd de Geest van de HEERE vaardig over hem, zodat hij hem uiteenscheurde, zoals men een bokje uiteenscheurt, zonder dat hij iets in zijn hand had. Maar hij vertelde zijn vader en moeder niet wat hij gedaan had.

RICHTEREN 14:6

Zijn kracht was bovennatuurlijk, niet natuurlijk. De Heilige Geest kwam over mensen en stelde hen in staat om te profeteren of iets anders te doen wat mensen normaal gesproken niet kunnen, zelfs in het Oude Testament.

Wanneer Johannes ons in Johannes 7:39 vertelt dat de Heilige Geest tijdens het leven van Jezus nog niet gegeven was omdat Hij nog niet verheerlijkt was, spreekt Johannes duidelijk over een specifiek verschijnsel van wedergeboorte, waarbij de Heilige Geest

permanent in iedere gelovige komt wonen. Wij worden de tempel en de woonplaats van God, van de Heilige Geest. Dat is sinds de dag van Pinksteren een verschijnsel van het Nieuwe Testament. Maar in het Oude Testament kwam de Heilige Geest over mensen en vervulde Hij mensen zelfs voor korte tijd met het oog op een bepaalde taak. We lezen zulke formuleringen in het Oude Testament.

Dat Johannes vanaf de moederschoot vervuld was met de Geest, betekent niet dat hij vanaf het moment dat hij verwekt werd voortdurend vervuld was met de Geest, de rest van zijn leven lang, totdat hij stierf. Hij kende ook zijn dieptepunten. Hij had zelfs momenten van twijfel. Maar net als de profeten in het Oude Testament zou hij waarschijnlijk zo nu en dan vervuld worden met de Geest wanneer hij profeteerde of wat dan ook deed. Zo moeten we het waarschijnlijk begrijpen. Dit gebeurde voor het eerst toen hij in de moederschoot was, en daarna deden zulke gebeurtenissen zich gedurende de rest van zijn leven voor.

Het moment waarop het in de moederschoot gebeurde, was kennelijk toen Maria bij Elizabet op bezoek kwam. We lezen dat de baby Johannes in de moederschoot opsprong van vreugde. Er staat:

Elizabet werd vervuld van de Heilige Geest.

Volgens mij moeten we het feit dat zijn moeder met de Heilige Geest vervuld werd en dat hij opsprong van vreugde, ongetwijfeld beschouwen als de vervulling van deze voorzegging dat Johannes vanaf de moederschoot vervuld zou worden met de Geest. Maar dat betekent niet noodzakelijkerwijs ieder moment, voor altijd daarna.

20

Johannes onder het oude verbond

Johannes had niet het voorrecht om tot in het tijdperk van het nieuwe verbond te leven. Jezus wees daar zelfs nadrukkelijk op door te zeggen:

Voorwaar, Ik zeg u: Onder hen die uit vrouwen geboren zijn, is niemand opgestaan die groter is dan Johannes de Doper; maar wie de minste is in het Koninkrijk der hemelen, is groter dan hij.

MATTHEÛS 11:11

Dat wil zeggen: wij die in het Koninkrijk zijn, hebben in zekere zin een groter voorrecht en een hogere status dan Johannes, die het Koninkrijk alleen kon voorzeggen. Maar hij stierf voordat het volledig verwezenlijkt werd.

Johannes is een personage uit het Oude Testament. We lezen over hem in het Nieuwe Testament, maar hij leeft nog steeds onder het oude verbond. Hij stierf voordat het nieuwe verbond in de bovenzaal werd ingesteld. Jezus stelde in de bovenzaal, tijdens het Laatste Avondmaal met Zijn discipelen, het nieuwe verbond in. Johannes was toen al dood. Johannes leefde zijn hele leven onder het oude verbond en was de laatste van de oudtestamentische profeten.

In vers 16 staat over hem:

En er verscheen aan hem een engel van de Heere, die aan de rechter zijde van het reukofferaltaar stond. En toen Zacharias hem zag, raakte hij in verwarring en vrees overviel hem. Maar de engel zei tegen hem: Wees niet bevreesd, Zacharias, want uw gebed is verhoord en uw vrouw Elizabet zal u een zoon baren en u zult hem de naam Johannes geven. En er zal blijdschap en vreugde voor u zijn en velen zullen zich over zijn geboorte verblijden, want hij zal groot zijn voor de Heere. Geen wijn en geen sterkedrank zal hij drinken en hij zal al van de moederschoot af met de Heilige Geest vervuld worden, en hij zal velen van de Israëlieten bekeren tot de Heere, hun God. En hij zal voor Hem uit gaan in de geest en de kracht van Elia, om het hart van de vadersen te bekeren tot de kinderen en de ongehoorzamen tot de bedachtzaamheid van de rechtvaardigen, om voor de Heere een toegerust volk gereed te maken. En Zacharias zei tegen de engel: Hoe zal ik dat weten? Want ik ben oud en mijn vrouw is op leeftijd gekomen. En de engel antwoordde en zei tegen hem: Ik ben Gabriël, die voor God sta, en ik ben uitgezonden om tot u te spreken en u deze dingen te verkondigen. En zie, u zult zwijgen en niet kunnen spreken tot op de dag dat deze dingen gebeurd zijn, omdat u mijn woorden niet geloofd hebt, die vervuld zullen worden op hun tijd.

LUKAS 1:11-20

21

Johannes bereidt een volk voor

De missie van Johannes was om als voorloper mensen op Jezus voor te bereiden en hen op de juiste manier te leren denken over hun zonden en over God. Het volk was, denk ik, nogal apathisch geworden tegenover de dingen van God en had veel compromissen gesloten. Zelfs de meest vooraanstaande leiders, de Farizeeën en de overpriesters, waren innerlijk, in hun hart, zeer verdorven mensen. Ook maar weinig gewone mensen stegen uit boven het niveau van de geestelijke leiders. Het volk was niet klaar voor de Messias. Ze moesten voorbereid worden. Ze moesten rijp gemaakt worden voor Zijn boodschap, zodat ze op de juiste manier op Hem konden reageren.

Johannes, een profeet van het oudtestamentische soort, werd gezonden om een volk voor te bereiden. Merk op dat er niet alleen staat dat hij mensen moest voorbereiden, in de zin van een groot aantal afzonderlijke personen, maar een volk. Een groep mensen, een specifiek overblijfsel, zou door zijn bediening voorbereid worden op de komst van Jezus. Dat was zijn bediening.

Toen Johannes in het Evangelie van Johannes, hoofdstuk 1, gevraagd werd waarom hij doopte, zei hij:

Hij zei: Ik ben de stem van iemand die roept in de woestijn:
Maak de weg van de Heere recht, zoals Jesaja, de profeet,
gesproken heeft.

JOHANNES 1:23

Hij citeerde uit Jesaja 40, volgens mij de verzen 4 tot en met 6, als ik me niet vergis. Ook wordt uit Maleachi, hoofdstuk 3, vers 1, aangehaald dat Johannes een boodschapper was die voor Zijn aangezicht uit gezonden werd. Zelfs Lukas haalt die Schrift aan. Hij haalt ook de passage uit Jesaja 40 aan in Lukas 3, wanneer daar de bespreking van de bediening van Johannes begint.

We hebben in het geboorteverhaal geen rechtstreekse citaten uit deze oudtestamentische verwijzingen naar Johannes, maar later wel, in de beschrijving van de bediening van Johannes. Hier hebben we echter wel een toespeling op een oudtestamentische tekst, waar staat dat hij zal komen in de geest en de kracht van Elia om de harten van de vaders tot de kinderen te keren. Dat gedeelte,

Hij zal het hart van de vaders tot de kinderen terugbrengen, en het hart van de kinderen tot hun vaders, opdat Ik niet zal komen en de aarde met de ban zal slaan.

MALEACHI 4:6

is een rechtstreeks citaat uit Maleachi.

22

Elia, de Messias en Israëls oordeel

De laatste twee verzen van het Oude Testament, Maleachi 4, vers 5 en 6, voorspellen dat God de profeet Elia zou sturen vóór de grote en geduchte dag des Heeren. Die grote en geduchte dag des Heeren zou de verwoesting zijn van de natie Israël, in Jeruzalem, door de Romeinen in het jaar 70 na Christus. Voordat dat zou gebeuren, zou God dat oordeel niet sturen zonder Israël eerst de kans te geven zich te bekeren. Hij zei:

Zie, Ik zend tot u de profeet Elia, voordat de dag van de HEERE komt, die grote en ontzagwekkende dag. Hij zal het hart van de vaders tot de kinderen terugbrengen, en het hart van de kinderen tot hun vaders, opdat Ik niet zal komen en de aarde met de ban zal slaan.

MALEACHI 4:5-6

Dan zegt Hij:

En de harten van de kinderen weer naar hun vaders, anders kom Ik het land met een vloek treffen.

Johannes was de laatste waarschuwing vóór de Messias en vóór het oordeel. De komst van de Messias zou aan de ene kant het aanbod van verlossing aan Israël zijn. Maar dat aanbod zou alleen gelden voor het overblijfsel van Israël, het volk dat voor de Heere gereedgemaakt was en dat Johannes aan het voorbereiden was. De rest van Israël zou met het oordeel te maken krijgen, niet alleen omdat ze Christus verwierpen, maar omdat ze alle profeten verwierpen. Jezus zei in Mattheüs 23, en ook in Lukas:

Al het rechtvaardige bloed dat op de aarde vergoten is, van het bloed van Abel tot het bloed van Zacharia, zal over deze generatie komen.

MATTHEÛS 23:35-36

Het is de straf voor al het onrechtvaardig vergoten bloed, voor alle profeten die door de Joden gedood waren, zelfs de Messias. Die schuld heeft zich nu opgestapeld en zal volledig neerkomen op die generatie, zei Jezus. Het staat ook in Lukas 11 en Mattheüs 23.

23

Johannes vervult de profetie over Elia

Johannes was de Elia die zou komen. Jezus heeft dat later bij een andere gelegenheid zelfs letterlijk gezegd. De discipelen zeiden:

En Zijn discipelen vroegen Hem: Waarom zeggen de schriftgeleerden dan dat Elia eerst moet komen?

MATTHEÛS 17:10

Jezus zei:

Ik zeg u echter dat Elia al gekomen is, en ze hebben hem niet erkend, maar ze hebben met hem alles gedaan wat ze wilden; zo zal ook de Zoon des mensen door hen lijden.

MATTHEÛS 17:12

Daarmee wordt bedoeld dat Johannes de vervulling was van de voorspelling over Elia. Veel christenen, en beslist ook veel Joden, denken nog steeds dat Elia de Tisbiet zal terugkomen, de man die in de vurige strijdswagen in de wervelwind omhoogging. Tijdens het Pascha zetten Joden vaak een plaats aan tafel klaar voor Elia, voor het geval hij die avond toevallig terugkomt. Ze verwachten dat Elia terugkomt. Dat doen ook veel christenen die denken als Joden in plaats van als nieuwtestamentische christenen. Zij nemen de profetie over Elia letterlijk, terwijl het Nieuwe Testament haar figuurlijk opvatte.

De profetie over Elia wordt vervuld in Johannes. Jezus zei dat, en de engel zei dat. De profetie over Elia staat in Maleachi, en daar staat dat hij de harten van de vaders tot de kinderen zal keren. De engel zei dat Johannes in de geest en de kracht van Elia komt om de harten van de vaders tot de kinderen te keren. Met andere woorden, hij zegt dat de voorspelling van Maleachi nu in Johannes vervuld zal worden.

In plaats van het citaat uit Maleachi af te maken, waar staat:

Hij zal het hart van de vaders tot de kinderen terugbrengen, en het hart van de kinderen tot hun vaders, opdat Ik niet zal komen en de aarde met de ban zal slaan.

MALEACHI 4:6

parafraseert de engel het zo:

En er verscheen aan hem een engel van de Heere, die aan de rechter zijde van het reukofferaltaar stond. En toen Zacharias hem zag, raakte hij in verwarring en vrees overviel hem. Maar de engel zei tegen hem: Wees niet bevreesd, Zacharias, want uw gebed is verhoord en uw vrouw Elizabet zal u een zoon baren en u zult hem de naam Johannes geven. En er zal blijdschap en vreugde voor u zijn en velen zullen zich over zijn geboorte verblijden, want hij zal groot zijn voor de Heere. Geen wijn en geen sterkedrank zal hij drinken en hij zal al van de moederschoot af met de Heilige Geest vervuld worden, en hij zal velen van de Israëlieten bekeren tot de Heere, hun God. En hij zal voor Hem uit gaan in de geest en de kracht van Elia, om het hart van de vaders te bekeren tot de kinderen en de ongehoorzamen tot de bedachtzaamheid van de rechtvaardigen, om voor de Heere een toegerust volk gereed te maken. En Zacharias zei tegen de engel: Hoe zal ik dat weten? Want ik ben oud en mijn vrouw is op leeftijd gekomen. En de engel antwoordde en zei tegen hem: Ik ben Gabriël, die voor God sta, en ik ben uitgezonden om tot u te spreken en u deze dingen te verkondigen. En zie, u zult zwijgen en niet kunnen spreken tot op de dag dat deze dingen gebeurd zijn, omdat u mijn woorden niet geloofd hebt, die vervuld zullen worden op hun tijd.

LUKAS 1:11-20

24

De harten van Israël veranderen

Dit zou erop kunnen wijzen dat deze vreemde uitspraak over het keren van de harten van de vaders tot de kinderen en van de kinderen tot de vaders, de woorden vaders en kinderen figuurlijk gebruikt. Zij die ware geestelijke leiders zijn, de rechtvaardigen, zijn de vaders. Zij die de kinderen zijn, zijn de ongehoorzamen die veranderd moeten worden.

Waar Maleachi zegt dat hij de harten van de kinderen tot de vaders zal keren, zegt de engel dat hij de ongehoorzamen — dat staat op de plaats van de kinderen — zal keren tot de wijsheid van de rechtvaardigen — dat staat op de plaats van de vaders. De betekenis van deze profetie is moeilijk. Veel mensen denken dat zij verwijst naar het herstellen van gezinsrelaties binnen het kerngezin in Israël. Maar als met vaders werkelijke vaders worden bedoeld, betekent het waarschijnlijk voorouders. Het betekent waarschijnlijk dat deze generatie Joden weer in overeenstemming wordt gebracht met de harten van hun voorouders, die trouwer waren en God liefhadden, zoals Abraham, Izak en Jakob. Het is niet helemaal duidelijk.

Maar één ding is duidelijk. De bewoording is vreemd, maar wat er gezegd wordt, is dat Johannes er is om de gezindheid en de harten van Israël te veranderen. Hij moet hen zo vormen dat ze klaar zijn om de Messias te ontvangen. Hij moet een volk voorbereiden, oftewel een volk gereedmaken dat voor de Heere is voorbereid.

25

De twijfel van Zacharias en Maria

De reactie van Zacharias in vers 18 is:

Hoe kan ik weten dat dit waar is? Ik ben namelijk een oude man en mijn vrouw is al behoorlijk op leeftijd.

De engel zei:

Ik ben Gabriël. Ik sta in Gods aanwezigheid.

Hij zou geloofwaardig moeten zijn. Hij zegt:

En God heeft mij gestuurd om je dit goede nieuws te vertellen.

Zacharias zou hier blij mee moeten zijn en er geen vragen bij moeten stellen.

Ik wil iets zeggen over het feit dat Zacharias niet kon spreken. Veel mensen vragen waarom hij met stomheid werd geslagen vanwege zijn twijfel, terwijl Maria nog voordat het hoofdstuk afgelopen was soortgelijke twijfel uitte en God haar helemaal niet strafte. Zij zegt:

Maria zei tegen de engel: Hoe zal dat mogelijk zijn, aangezien ik geen gemeenschap heb met een man?

LUKAS 1:34

En in plaats van te zeggen:

Praat niet zo, geeft de engel haar uitleg. Haar vragen hebben voor haar geen gevolgen. Waarom ondervindt Zacharias dan wel gevolgen? Een argument dat wordt aangevoerd, is dat hij niet om uitleg vroeg. Hij twijfelde. Maria zei:

Hoe kan dat? Hoe kan ik een kind krijgen als ik nog nooit met een man naar bed ben geweest? Hoe gaat dat gebeuren?

Ze zocht alleen maar naar verdere aanwijzingen. Zacharias daarentegen zei:

En Zacharias zei tegen de engel: Hoe zal ik dat weten? Want ik ben oud en mijn vrouw is op leeftijd gekomen.

LUKAS 1:18

Met andere woorden, Zacharias uitte enige twijfel.

Dit is de verklaring die gewoonlijk wordt gegeven op de vraag waarom Zacharias werd gestraft en Maria niet, terwijl ze allebei hierover vragen stelden. Gewoonlijk wordt gezegd dat Zacharias twijfelde en Maria niet. Maar naar mijn mening is zelfs dit geen erg goed antwoord. Want zowel Abraham als Sara twijfelden en lachten zelfs vol

ongeloof toen God Zelf — niet een engel — hun vertelde dat ze op hun oude dag een kind zouden krijgen. Ze twijfelden niet alleen. Ze dreven er bijna de spot mee. Ze lachten. Waarom werden zij niet gestraft? Waarom werd Zacharias hiervoor gestraft?

Het is bij mij opgekomen — en ik weet niet of het bij iemand anders is opgekomen — dat Zacharias niet werd gestraft. Dat hij niet kon spreken, was geen straf. Het was een tegemoetkoming aan zijn vraag:

Hoe kan ik weten dat dit gaat gebeuren?

Welnu, Ik zal je een teken geven. Dit is een teken: je zult niet kunnen spreken. Vanaf het moment dat je niet kunt spreken, zul je weten dat Ik de waarheid vertel. Hij hielp hem in zijn ongelof; Hij strafte hem niet.

Veel profeten moesten in hun handelingen en in hun leven tekenen hebben die deel uitmaakten van hun boodschap. Denk eens aan alles wat Ezechiël moest doorstaan. Werd hij gestraft? Nee, hij was eenvoudigweg een boodschapper van God, en God liet hem enkele heel moeilijke dingen doen. Hosea moest trouwen met een vrouw die zijn hart zou breken. Hij werd daarvoor niet gestraft. De boodschap die de profeet heeft, moet soms worden uitgebeeld in zijn leven of zichtbaar worden voorgesteld door middel van een teken.

26

Zacharias' stilte als profetisch teken

Het is heel goed mogelijk dat het niet kunnen spreken van Zacharias eerder een teken dan een straf was. Maar waarvan was het een teken, en waarom zou dat zo zijn? Waarom zou hij niet kunnen spreken? Bedenk dat er een einde kwam aan deze stomheid toen Johannes de Doper geboren werd en zijn naam kreeg. Deze lange periode waarin Zacharias zweeg, kwam ten einde toen Johannes de Doper geboren werd. En dat gold ook voor Gods lange periode van profetische stilte. Met de geboorte van Johannes de Doper werd vierhonderd jaar stilte doorbroken, want Maleachi was de laatste profeet geweest die God vierhonderd jaar eerder had gezonden. Er was een lange stilte van Gods kant geweest. Met de komst van Johannes werd die stilte doorbroken. Ook aan de stilte van Zacharias kwam toen een einde.

Het is heel goed mogelijk dat de stilte van Zacharias bedoeld was als een teken. Hij vertegenwoordigde God. Dat is tenslotte wat priesters doen: zij vertegenwoordigen God. Hij beeldde uit dat God lange tijd zweeg, maar Zijn stilte doorbrak toen Johannes de Doper kwam, de profeet op wie zo lang was gewacht. Het is dus mogelijk dat de engel niet boos op hem was. Zacharias had hier wat moeite mee, en daarom zei de engel:

En Zacharias zei tegen de engel: Hoe zal ik dat weten? Want ik ben oud en mijn vrouw is op leeftijd gekomen. En de engel antwoordde en zei tegen hem: Ik ben Gabriël, die voor God sta, en ik ben uitgezonden om tot u te spreken en u deze dingen te verkondigen. En zie, u zult zwijgen en niet kunnen spreken tot op de dag dat deze dingen gebeurd zijn, omdat u mijn woorden niet geloofd hebt, die vervuld zullen worden op hun tijd.

LUKAS 1:18-20

Maar het is mogelijk dat de engel al van plan was om dat teken te geven zonder dat erom gevraagd werd, want God wachtte niet tot Ezechiël erom vroeg voordat Hij hem vertelde hoe hij deze tekenen in zijn leven moest uitbeelden. Misschien kwam de engel met dit deel van de boodschap nog onuitgesproken, maar was hij wel van plan het te geven. Omdat Zacharias zei:

Hoe kan ik dat weten?

zei hij:

Toevallig kan ik je helpen om daarachter te komen, want God heeft mij toestemming gegeven om je een tijdje met stomheid te slaan.

In feite maakte dat deel uit van het plan, omdat het een teken was dat Gods lange stilte uiteindelijk werd doorbroken met de geboorte van een andere profeet, Johannes de Doper.

Wat gebeurde er vervolgens? Wanneer Johannes geboren wordt, zullen we zien dat Zacharias profeteert. De Geest van profetie was weer in Israël. Mijn eigen gedachte — en ik weet niet of iemand anders dit ooit per se heeft gezegd of gedacht — is dat dit geen straf was. De engel was niet boos op Zacharias. Ik denk dat het waarschijnlijk gewoon een van de vele profetische tekenen was die we in de Schrift aantreffen, en bovendien een teken dat heel begrijpelijk is.

In het vervolg, tot en met vers 25, lezen we dat hij zijn taak in de tempel voltooide en naar huis ging. Zijn vrouw werd zwanger en verborg zich vijf maanden lang. Er wordt ons niet verteld waarom. Misschien wilde ze gewoon nadenken over de betekenis van dit alles en wilde ze niet gestoord worden. Als mensen wisten dat ze zwanger was, zouden ze met allerlei vragen komen. Misschien wilde ze haar privacy. Er wordt ons niet verteld waarom ze zich vijf maanden lang verborg. Maar als mensen haar iets vroegen, zei ze:

Zo heeft de Heere voor mij gedaan in de dagen waarin Hij acht op mij geslagen heeft om mijn smaad onder de mensen weg te nemen.

LUKAS 1:25

Dit was een zegen voor haar. Een Israëlitische vrouw zonder kinderen is verdrietig en beschaamd. Maar door deze gebeurtenis werden haar verlegenheid en haar schaamte weggenomen. We kunnen dit hoofdstuk hier niet afmaken, dus we zullen erop terugkomen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Lukas 1:1-4
- 2 Timotheüs 2:2
- Lukas 1:5-7
- Lukas 1:9

- 1 Petrus 1:3
- Lukas 1:8
- Lukas 1:10
- Psalmen 141:2
- Lukas 1:11-20
- Lukas 1:22-25
- Johannes 11:3
- Johannes 11:21
- Johannes 11:22
- Lukas 1:13
- 1 Samuel 16:7
- Mattheüs 11:11
- Johannes 7:39
- Richteren 14:6
- Johannes 1:23
- Maleachi 4:6
- Maleachi 4:5-6
- Mattheüs 23:35-36
- Mattheüs 17:10
- Mattheüs 17:12
- Lukas 1:34
- Lukas 1:18
- Lukas 1:18-20
- Lukas 1:25

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.